

DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2024.11.10>
УДК 339.9:336.76(477)

Ганна Леонідівна **ПЕНЯКОВА**

к.е.н., доцент, старший викладач, Одеський торговельно-економічний фаховий коледж
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-3878-9759>

Микола Миколайович **ЧИКАЛЮК**

магістр, здобувач, Приватний вищий навчальний заклад "Буковинський університет"
ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-6015-1534>
e-mail: nikolas4ik@gmail.com

Андрій Романович **КАЛИНОВИЧ**

здобувач, Приватний вищий навчальний заклад "Буковинський університет"
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-4689-0688>

ЕФЕКТИВНІСТЬ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ПІДТРИМЦІ ЕКОНОМІЧНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ДЛЯ УКРАЇНИ

Статтю присвячено аналізу та узагальненню надання міжнародної допомоги, яку Україна отримала з початку повномасштабного вторгнення російської федерації у 2022 р. Вона містить дані про обсяги підтримки від різних країн світу, а також класифікує цю допомогу за типами: військова, гуманітарна та фінансова. Мета статті – дослідити та проаналізувати специфіку фінансової системи України у воєнний період, зокрема відстежити заходи, спрямовані на подолання негативних наслідків війни для забезпечення її стабільної та надійної роботи.

Ключові слова: міжнародне фінансування, інтеграційні процеси, макроекономічна стабільність, інституційні інвестори

ВСТУП

Збройна агресія росії значно послаблює фінансову стабільність України, створюючи виклики для мобілізації ресурсів, ефективного розподілу витрат і забезпечення прозорості бюджету. Для збереження стійкості та подальшого відновлення економіки важливими стають адаптація фінансових стратегій, активна співпраця з міжнародними партнерами та залучення додаткової міжнародної фінансової підтримки. В умовах повномасштабної війни за незалежність України було би вкрай важко втримати позиції та зберегти економічну стабільність без підтримки цивілізованих країн, що надають військову, фінансову та гуманітарну допомогу. Західні інституційні інвестори застосовували напрацьовані інституційні та логістичні мережі, а місцеві реципієнти, які здебільшого представляють український держсектор, були визначені та відомі заздалегідь. Провідна роль міжнародних фінансових донорів вплинула на обсяг, різноманітність і політичний ефект допомоги. Країни, що мали значні фінансові ресурси, практично відразу мобілізували їх для підтримки України у військовому конфлікті.

Однією з основних проблем міжнародної фінансової допомоги Україні є те, що багато міжнародних організацій та країн-донорів вимагають проведення певних реформ та дотримання високих стандартів прозорості. В умовах війни виконання цих вимог є викликом, адже ресурси та увагу уряду переважно зосереджено на воєнних та гуманітарних питаннях. Воєнні дії спричиняють нестабільність на валютному ринку та зростання інфляції, що знижує купівельну спроможність отриманих коштів і ускладнює їх ефективне використання для потреб країни.

Дослідженням міжнародних фінансових інструментів у підтримці економічної інтеграції України займалось багато вітчизняних та закордонних учених. Зокрема, в дослідженні В.А. Панченко проаналізовано детальні обсяги та структуру фінансових потоків, що надаються

глобальними фінансовими установами, як-от Міжнародним валютним фондом, Світовим банком, ЄС, а також двосторонньою допомогою від країн-партнерів за період 2022–2023 рр. [1]. Дослідниця Н. Рудик обґрунтовує потребу враховувати комплекс макрофінансових індикаторів, як-от стабільність (фіскальна та монетарна), безпека (боргова та бюджетна) і ефективність (управління державними видатками та запозиченнями) [2]. У статті закордонних вчених D. McDowell, D. Steinberg, S. Aytac та D. Gueorguiev розглядається проблематика складності оцінювання макрофінансової стабільності фінансової системи, яку здійснюють міжнародні фінансові організації [3]. Основні результати дослідження Т. Мединської, І. Боднарюк та Н. Олійник включають: упорядкування класифікації міжнародної фінансової допомоги; аналіз структури цієї допомоги за країнами та її видами; оцінювання частки міжнародної допомоги відносно ВВП країн-партнерів [4]. Особливості фінансової допомоги від ЄС, основні механізми її надання та наявні проблеми в цій сфері проаналізовано в дослідженні В. Грицуна. Вказано, що фінансова допомога ЄС є важливим чинником підтримки європейської інтеграції України [5]. У статті М. Прохорової та Я. Гуменюк підкреслено, що міжнародна фінансова допомога відіграла вирішальну роль у підтримці України під час війни, сприяючи зміцненню економічної стабільності, реструктуризації фінансового сектору, розвитку інфраструктури та відновленню зруйнованих регіонів. У статті В. Самодай, Ю. Машина та О. Жильнікова подано комплексний аналіз міжнародної допомоги, що надходила Україні від початку повномасштабного вторгнення у 2022 р., з детальними даними про обсяги фінансування від різних країн. З огляду на значні виклики, які стоять перед Україною, важливими залишаються подальші дослідження й аналіз наукових публікацій у цій сфері. Вони необхідні для кращого розуміння механізмів надання міжнародної допомоги та ефективного управління цими ресурсами для підтримки економічної інтеграції України.

МЕТА статті – дослідження ефективності міжнародних фінансових інструментів у підтримці економічної інтеграції України та аналіз заходів із забезпечення стійкості фінансової системи в умовах війни.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

В якості матеріалів дослідження стали відкриті публікації сучасних вітчизняних та закордонних учених, які присвячено проблематиці застосування міжнародних фінансових інструментів для підтримки економіки України. У дослідженні застосовано такі методи, як: метод аналізу, синтезу, метод опису та порівняння для формування теоретичних узагальнень і висновків.

РЕЗУЛЬТАТИ

Від початку повномасштабного вторгнення міжнародні організації значно збільшили свою фінансову підтримку Україні, мобілізувавши макрофінансову допомогу, грантову бюджетну підтримку, термінову допомогу, прями небюджетні асигнування у відповідь на кризу та гуманітарну допомогу для сприяння загальноекономічної, соціальної та фінансової стабільності України. Макрофінансова допомога Україні забезпечила стабільне фінансування ключових соціальних та гуманітарних витрат державного бюджету, сприяла безперебійній роботі органів державного управління на початку повномасштабної війни та допомогла їм адаптуватися до потреб воєнного часу. Актуальна внутрішня ситуація в Україні внаслідок воєнних дій, зруйнований промисловий потенціал та соціальні об'єкти, значна кількість евакуйованих осіб – усе це потребує залучення додаткових фінансових інструментів економічної інтеграції для України. Повномасштабне вторгнення росії в Україну згуртувало світову спільноту в питаннях забезпечення міжнародної безпеки та стримування подальшого поширення російської агресії. Основні цілі міжнародної фінансової допомоги під час війни подано на рис. 1.

Як видно з рис. 1, підтримка макроекономічної стабільності є головним пріоритетом економічної політики під час війни. Це дає змогу знизити негативний вплив зростання цін, пом'якшити інфляційні процеси та обмежити збільшення рівня безробіття й бідності. Міжнародну допомогу спрямовано на підтримку бізнесу, зміцнення національної валюти і захист громадян України.

З початку війни десятки тисяч українців стали внутрішньо переміщеними особами, втратили житло, роботу і засоби до існування. У відповідь на цю кризу міжнародні спільноти, неурядові організації та національні й місцеві органи влади започаткували програми фінансової допомоги. Іноземна підтримка, що надається Україні, поділяється на три основні категорії: військова, гуманітарна та фінансова допомога. У табл. 1 наведено короткий опис та приклади цієї міжнародної допомоги.

Отже, на основі даних з табл. 1 можна зробити висновки, що ефективність міжнародних фінансових інструментів у підтримці економічної інтеграції для України полягає в їх здатності сприяти розвитку ключових секторів економіки, залучати інвестиції та зміцнювати фінансову стабільність. Такі інструменти, як кредити, гранти та технічна допомога, можуть допомогти Україні адаптуватися до європейських стандартів, сприяти структурним реформам і покращувати бізнес-середовище.

Також вони підтримують розвиток інфраструктури та соціальних програм, що є критично важливим для забезпечення стійкого економічного зростання та інтеграції в європейські економічні простори.

На рис. 2 подано список основних країн-партнерів, які надали найбільшу фінансову, гуманітарну та військову двосторонню допомогу Україні. Двостороння допомога – це передача коштів або ресурсів безпосередньо від офіційного державного органу країни-донора до країни-отримувача.

Отже, найбільшими постачальниками військової допомоги Україні з 2022 р. були США, Німеччина та Велика Британія. У грошовому вираженні двостороння військова допомога США країні досягла приблизно 51,6 млрд євро станом на 30 червня 2024 р. А найбільшим фінансовим донором став ЄС, надавши допомогу в розмірі 37,04 млрд євро. Україна є пріоритетним партнером ЄС, який підтримує Україну в її прагненнях до стабільного, успішного та демократичного майбутнього для її громадян. ЄС також залишається прихильником незалежності, територіальної цілісності та суверенітету України. Після початку повномасштабного вторгнення ЄС активно продовжує надавати допомогу Україні. На рис. 3 наведено статистичні показники виділеної фінансової та економічної допомоги від ЄС Україні протягом 2022–2024 рр.

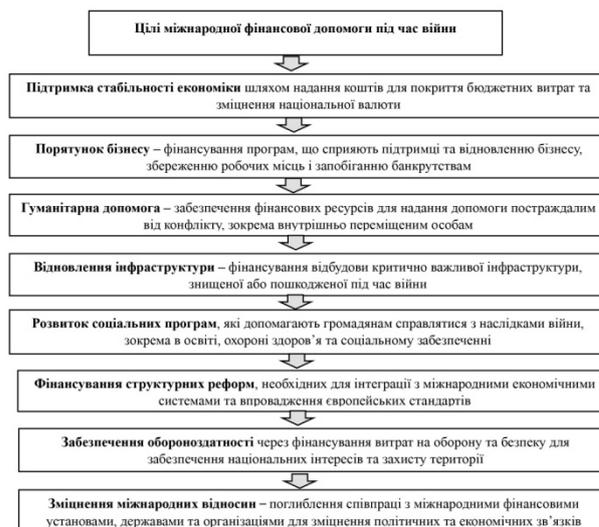

Рис. 1. Основні цілі міжнародної фінансової допомоги Україні (власна розробка автора)

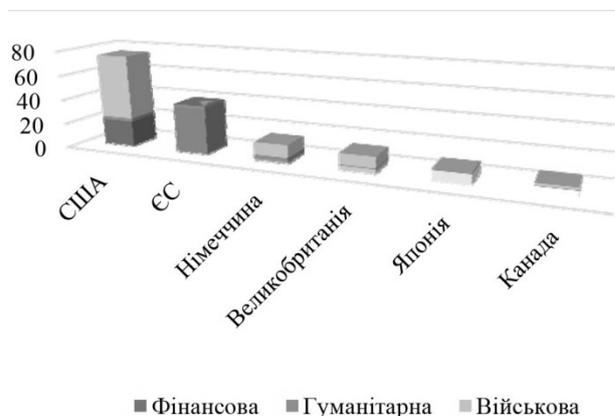

Рис. 2. Загальний обсяг двосторонньої допомоги, наданої Україні в період з 24 січня 2022 р. до 30 червня 2024 р. в млрд євро (складено авторами за [10])

Таблиця 1 – Види допомоги Україні від іноземних країн-партнерів (складено авторами за [8, 9])

Вид допомоги	Коротка характеристика	Приклад
Фінансова допомога	Призначена для розвитку економіки держави і надається розвиненими країнами та світовими фінансово-кредитними організаціями на умовах кредиторів і за виконання певних економічних умов. Ця допомога зараховується на рахунки Державної казначейської служби України та розподіляється залежно від потреб або цільового використання. Макрофінансова підтримка містить гранти (безповоротну допомогу) та кредити (які надаються на пільгових умовах з поверненням). Приблизно 40% з цих коштів становлять гранти, тоді як кредити та кредитні гарантії займають 60%	МВФ, Світовий банк, Європейський банк
Військова допомога	Це міждержавна підтримка, що надається для задоволення військових потреб. Вона може включати фінансові потоки, допомогу в навчанні армії, а також постачання військового обладнання. Країни-партнери, що постачають Україні озброєння та військово спорядження, враховують військову підтримку у грошовому еквіваленті. Найбільшою країною, яка нині надає військову допомогу, є США	Країни-партнери: США, країни ЄС, Албанія, Туреччина, Велика Британія
Гуманітарна допомога	Різноманітна підтримка, що включає надання життєво важливих ресурсів і послуг, спрямованих на подолання наслідків війни для цивільного населення України. Вона охоплює продовольчу та медичну допомогу, забезпечення тимчасовим житлом, психологічну підтримку та відновлення базових інфраструктур.	Європейський механізм цивільного захисту (EUCPM), Агентство ООН у справах біженців, Міжнародний комітет Червоного Хреста (ICRC), Всесвітня організація здоров'я (WHO) тощо

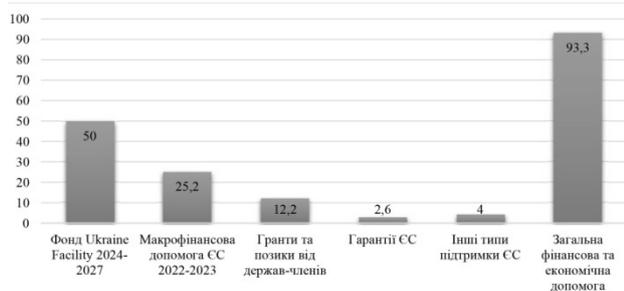

Рис. 3. Загальні видатки на фінансову та економічну допомогу Україні з боку ЄС та його держав-членів з 2022 р. до серпня 2024 р. (млрд євро) (складено авторами за [11])

Отже, станом на серпень 2024 р. ЄС та його держави-члени надали Україні 93,3 млрд євро фінансової та економічної підтримки. Примітно, що більше половини цієї суми надходить із фонду Ukraine Facility 2024–2027, програми фінансової допомоги, яка виділяє 50 млрд євро на реформи, відновлення та модернізацію в Україні. Слід підкреслити, що зміцнення спроможності України в перемозі у воєнному конфлікті, відновленні миру та відбудові економіки є важливим суспільним благом для західних країн. Покращення стратегічних підходів ЄС у політиці стосовно України є важливим доповненням європейської підтримки. Залучення українських представників до актуальних і майбутніх європейських програм може допомогти розширити ресурсний потенціал для економічної допомоги Україні та підвищити адресність розподілу коштів.

Оцінювання міжнародної фінансової допомоги в абсолютних цифрах, що подано вище, є важливим. Однак не менш значущим є порівняння цієї допомоги у відносних показниках, зокрема стосовно основного економічного показника – валового внутрішнього продукту (ВВП). На рис. 4 двосторонню допомогу Україні показано як частку ВВП країн-донорів, які надали найбільшу допомогу.

Отже, можна побачити (рис. 4), що Данія пожерт-

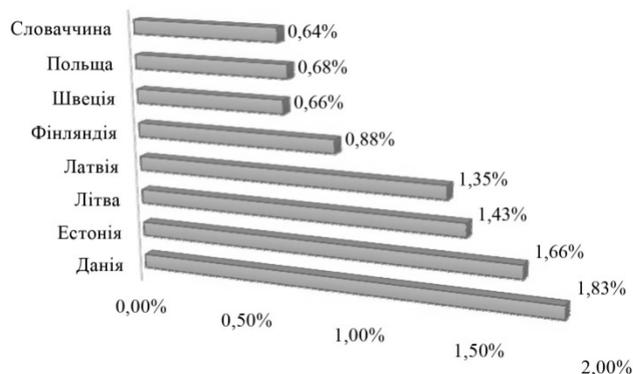

Рис. 4. Двостороння допомога Україні як частка валового внутрішнього продукту (ВВП) країн-донорів у період із 24 січня 2022 р. до 30 червня 2024 р. (сформовано авторами за [12])

увала найзначнішу частину свого ВВП 2021 р. на допомогу Україні в період з 24.01.2022 р. до 30.06.2024 р. – 1,83% ВВП у вигляді двосторонньої допомоги. За нею йде Естонія з 1,66% ВВП. Крім країн Північної Європи і Балтії, Польща пожертувала найбільшу частку ВВП.

Воєнні дії призвели до значних змін, а також створили ризики тимчасової втрати контролю над окремими територіями, що вимагає узгодження бюджетної політики між різними рівнями влади. В період адаптації центральної влади до умов воєнного стану життєдіяльність країни значно підтримувалася завдяки самоорганізації громад. Вони взяли на себе завдання в гуманітарній сфері, допомагали біженцям з перших днів війни та забезпечували спротив у складі територіальної оборони. Проте громади діяли переважно за рахунок власних обмежених ресурсів. Їх перевагою є глибоке розуміння потреб і наявних ресурсів на місцях, але для підвищення стійкості країни потрібна координація їхніх дій. Таку координацію мають забезпечувати центральні органи виконавчої влади, однак наразі в цьому процесі є проб-

леми. Якісна самоорганізація громад повинна перерости в загальнонаціональну єдність, а їх стійкість – стати основою стійкості всієї держави. Децентралізація бюджетів може мати значний соціальний вплив на переселенців, допомагаючи громадам краще підтримувати ці родини [13]. Однією з позитивних сторін бюджетної децентралізації є зниження рівня корупції та усунення можли-

вості централізованого розподілу фінансів. У ситуації гострої нестачі коштів через зруйновану війною інфраструктуру цей аргумент набуває особливої ваги. У табл. 2 подано систематизований огляд актуальних проблем бюджетної децентралізації (БД) та шляхи їх розв'язання в економіці України.

Таблиця 2 – Шляхи подолання актуальних проблем БД в економіці України (складено автором за [14;15])

№ з/п	Проблема	Шляхи розв'язання
1	Необхідність громад у методичній підтримці з боку центральних органів виконавчої влади	Забезпечити прозорість допомоги можна, укомплектувавши офіційні сайти профільних міністерств надійними засобами кіберзахисту. Також необхідно організувати мережеву комунікацію для надання спеціалізованої підтримки, зокрема для визначення потреб громад у таких сферах, як продовольство, комунальні послуги, соціальна та побутова підтримка, транспортна логістика, охорона порядку, а також для впровадження ефективних управлінських рішень
2	Побудова адекватних диференційованих рекомендацій для громад, політики фінансової допомоги, а в перспективі – повоєнної відбудови	На базі профільних міністерств провести класифікацію громад, виділяючи різні категорії: громади з низьким рівнем ризику, але з великою кількістю внутрішньо переміщених осіб; громади з підвищеними потенційними ризиками; громади, розташовані в зонах, близьких до бойових дій, тощо
3	Брак системних управлінських підходів до забезпечення стійкості життєдіяльності громад залежно від рівня та типології ризиків	Залучити профільних фахівців до робочих органів центрального рівня для координації гуманітарної допомоги та забезпечення стійкості економічних секторів. На рівні міністерств та обласних адміністрацій впровадити системні управлінські підходи для забезпечення життєдіяльності громад залежно від рівня і типу ризиків. Надавати фінансову підтримку громадам, в яких через переселенців суттєво зросло населення

Дані з табл. 2 дають змогу дійти висновку, що відновлення економіки має бути максимально адаптованим до нових геополітичних та культурних умов. Завдяки безпрецедентній фінансовій підтримці міжнародних партнерів наповнення позабюджетних фондів для української економіки виглядає цілком реальним. Кроки до лібералізації та бюджетної децентралізації демонструють, що є чіткий зв'язок між рівнем економічної свободи та темпами економічного зростання. Уже зараз слід розробляти стратегію повоєнного розвитку України, яку буде орієнтовано на максимальну дерегуляцію та демонополізацію економіки. В умовах воєнних руйнувань великих складів палива, продовольства та логістичних вузлів виникає необхідність переходу до «москітної економіки» – моделі, яка, подібно до військової «москітної стратегії», передбачає акцент на використанні невеликих, гнучких й інноваційних ресурсів для досягнення ключових цілей. Україна нині має нагальну потребу у фінансуванні не лише для покриття поточних витрат, але й для відбудови після війни, адже власних ресурсів для цього явно недостатньо. Відновлення зруйнованих міст і сіл, промислових підприємств і логістичної інфраструктури потребує сотні млрд доларів.

Ефективність міжнародних фінансових інструментів у підтримці економічної інтеграції України можна оцінювати за кількома ключовими критеріями, основні з яких наведено на рис. 5.

Отже, міжнародні фінансові інструменти є важливим фактором для підтримки економічної інтеграції України, сприяючи торгівлі, залученню інвестицій та фінансуванню стратегічних проєктів. Завдяки співпраці з міжнародними фінансовими інститутами Україна зможе отримати доступ до глобальних ринків капіталу, а це допоможе інтеграції в глобальну економічну систему та забезпечуватиме стабільні джерела фінансування для подальшого розвитку держави.

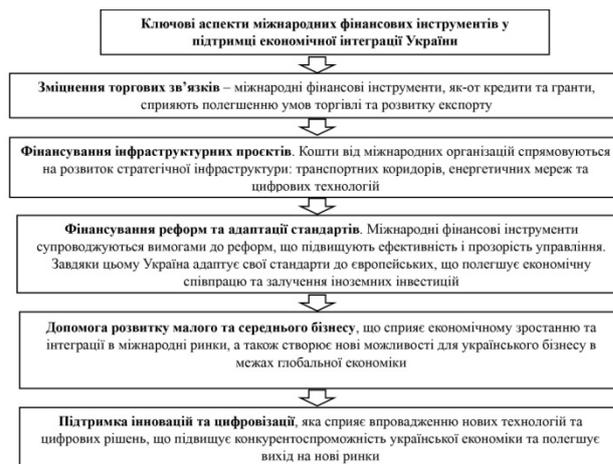

Рис. 5. Ключові аспекти міжнародних фінансових інструментів у підтримці економічної інтеграції України (розроблено авторами на основі [16; 17])

ВИСНОВКИ

У ході проведеного дослідження встановлено, що багато країн з огляду на свої можливості фінансово підтримують Україну, а також надають фінансову, військову та гуманітарну допомогу. Важливо зазначити, що значні кошти надійшли у вигляді грантів, які не потрібно повертати, що значно полегшить післявоєнні борги України.

У майбутньому міжнародні країни-партнери зможуть підтримати Україну в процесі повного економічного відновлення, застосовуючи різноманітні інструменти, серед яких: надання макрофінансової допомоги для забезпечення економічної стабільності, технічна допомога для приведення законодавства відповідно до європейських стандартів, а також застосування спеціальних фінансових інструментів та міжнародних фінансових організацій для сприяння галузевій трансформації, сумісній з ЄС.

Крім того, важливими є механізми страхування військових ризиків для відновлення зруйнованих активів та залучення нових інвестицій. Підтримка інституційних реформ для інтеграції України до інституцій ЄС також має велике значення, поряд із реалізацією спільних партнерських проєктів. Будь-яка допомога, надана Україні, має особливе значення, адже слугує підґрунтям для просування України в захисті своїх прав і кордонів.

Пріоритети використання міжнародної фінансової

допомоги для відновлення економічної інтеграції України мають орієнтуватися як на нагальні потреби, так і на довгострокові цілі. Найбільш нагальним завданням є подолання гуманітарної кризи, спричиненої війною, та швидке відновлення інфраструктури. Також важливою є підтримка малих і середніх підприємств, оскільки вони становлять основну частину економічної стабільності та розвитку країни.

Список використаних джерел

1. Панченко В.А. Роль міжнародної фінансової допомоги у відбудові економіки України в умовах війни. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. Вип. 2 (108). URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-139-143](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-139-143)
2. Рудик Н.В. Оцінка макрофінансової стабільності в Україні: ключові індикатори для міжнародних фінансових організацій. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 66. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-14>
3. McDowell D., Steinberg D., Aytac S. E., Gueorguiev D. Developing-Country Representation and Public Attitudes toward International Organizations: The Case of IMF Governance Reform. *International Studies Quarterly*. 2024. Vol. 68. Issue 3. URL: <https://doi.org/10.1093/isq/sqae100>
4. Мединська Т.В., Боднарчук І.Л., Олійник Н.Р. Міжнародна допомога як основа повоєнного відновлення економіки України. *Herald of Lviv University of Trade and Economics. Economic Sciences*. 2023. Вип. 73. С. 93-102. URL: <http://dx.doi.org/10.32782/2522-1205-2023-73-14>
5. Гришун В.В. Міжнародна фінансова допомога ЄС. *Економічний вісник. Серія: Фінанси, облік, оподаткування*. 2021. Вип. 8. С. 52-61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2021_8_8
6. Прохорова М.Е., Гуменюк Я.М. Міжнародна фінансова допомога Україні. *Наукові перспективи*. 2023. № 11(43). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/7693/7738>
7. Самодай В., Машина Ю., Жильніков О. Особливості фінансування та грантової діяльності в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-6>
8. Щипанський П.В., Леонтович С.П., Сотник В.В. Міжнародна допомога партнерів як одна з економічних складових перемоги. *Наука і оборона*. 2022. Вип. 2. С. 27-31. URL: <https://doi.org/10.33099/2618-1614-2022-19-2-27-31>
9. Литвинчук О., Шевчук А., Войтюк О. Міжнародна допомога Україні в умовах війни як вид співробітництва з міжнародними організаціями. *Геополітика України: історія та сучасність*. 2024. Вип. 1(32). URL: [https://doi.org/10.24144/2078-1431.2024.1\(32\).239-252](https://doi.org/10.24144/2078-1431.2024.1(32).239-252)
10. Statista. Total bilateral aid allocations to Ukraine between January 24, 2022 and June 30, 2024, by donor and type. URL: <https://www.statista.com/statistics/1303432/total-bilateral-aid-to-ukraine/>
11. Statista. Total expenditure on financial and economic assistance to Ukraine from the EU and its Member States from 2022 to August 2024. URL: <https://www.statista.com/statistics/1500440/eu-financial-aid-to-ukraine/>
12. Statista. Bilateral aid allocations to Ukraine as a share of 2021 donor country gross domestic product (GDP) between January 24, 2022 and June 30, 2024, by country. URL: <https://www.statista.com/statistics/1303450/bilateral-aid-to-ukraine-in-a-percent-of-donor-gdp/>
13. Дика О.С., Ковпака А.А. Ідентифікація джерел формування Державного бюджету України та напрямів використання фінансових ресурсів в умовах російсько-української війни. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. Вип. 2(108). С. 3-9. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-3-9](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-3-9)
14. Ватаманюк-Зелінська У.З., Бундз Н.Б. Аналітична оцінка обсягів міжнародної фінансової допомоги для України у воєнний період. *Економіка. Фінанси. Право*. 2023. Вип. 5. С. 52-57. URL: <http://doi.org/10.37634/efp.2023.5.11>
15. Маршук Л.М., Бурлака М.О. Фінансова система України в умовах війни. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-26>
16. Мороз Н.В., Косик В.М. Фінансова допомога Україні від міжнародних партнерів у період війни. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. Вип. 5. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-08-01>
17. Латковський П.П. Фінансова політика в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. Вип. 1. С. 223-227. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.42>

References

1. Panchenko V.A. The role of international financial aid in rebuilding the economy of Ukraine in wartime conditions. *Economy, Management and Administration*. 2024. Вип. 2 (108). URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-139-143](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-139-143) (in Ukrainian).
2. Rudyk N.V. Assessment of macro-financial stability in Ukraine: key indicators for international financial organizations. *Economy and Society*. 2024. Вип. 66. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-14> (in Ukrainian).
3. McDowell D., Steinberg D., Aytac S. E., Gueorguiev D. Developing-Country Representation and Public Attitudes toward International Organizations: The Case of IMF Governance Reform. *International Studies Quarterly*. 2024. Vol. 68. Issue 3. URL: <https://doi.org/10.1093/isq/sqae100>
4. Medynska T.V., Bodnariuk I.L., Oliynyk N.R. International aid as the basis of the post-war economic recovery of Ukraine. *Herald of Lviv University of Trade and Economics. Economic Sciences*. 2023. Вип. 73. pp. 93-102. URL: <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2023-73-14> (in Ukrainian).
5. Hrytsun V.V. International financial assistance of the EU. *Economic Herald. Series: Finance, Accounting, Taxation*. 2021. Issue 8. pp. 52-61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2021_8_8 (in Ukrainian).
6. Prokhorova M.E., Humeniuk Ya.M. International financial assistance to Ukraine. *Scientific Perspectives*. 2023. № 11(43). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/7693/7738> (in Ukrainian).
7. Samodai V., Mashyna Yu., Zhylnikov O. Peculiarities of financing and grant activities under martial law. *Economy and Society*. 2024. Issue 59. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-6> (in Ukrainian).
8. Shchypanskyi P.V., Leontovych S.P., Sotnyk V.V. International assistance from partners as one of the economic components of

victory. *Science and Defense*. 2022. Issue 2. pp. 27-31. URL: <https://doi.org/10.33099/2618-1614-2022-19-2-27-31> (in Ukrainian).

9. Lytvynchuk O., Shevchuk A., Voitiuk O. International aid to Ukraine in war conditions as a type of cooperation with international organizations. *Geopolitics of Ukraine: History and Modernity*. 2024. Issue 1(32). URL: [https://doi.org/10.24144/2078-1431.2024.1\(32\).239-252](https://doi.org/10.24144/2078-1431.2024.1(32).239-252) (in Ukrainian).

10. Statista. Total bilateral aid allocations to Ukraine between January 24, 2022 and June 30, 2024, by donor and type. URL: <https://www.statista.com/statistics/1303432/total-bilateral-aid-to-ukraine/>

11. Statista. Total expenditure on financial and economic assistance to Ukraine from the EU and its Member States from 2022 to August 2024. URL: <https://www.statista.com/statistics/1500440/eu-financial-aid-to-ukraine/>

12. Statista. Bilateral aid allocations to Ukraine as a share of 2021 donor country gross domestic product (GDP) between January 24, 2022 and June 30, 2024, by country. URL: <https://www.statista.com/statistics/1303450/bilateral-aid-to-ukraine-in-a-percent-of-donor-gdp/>

13. Dyka O.S., Kovpaka A.A. Identification of the sources of formation of the State Budget of Ukraine and directions of use of financial resources in the conditions of the Russian-Ukrainian war. *Economy, Management and Administration*. 2024. Issue 2(108). pp. 3–9. URL: [https://doi.org/10.26642/ema-2024-2\(108\)-3-9](https://doi.org/10.26642/ema-2024-2(108)-3-9) (in Ukrainian).

14. Vatamaniuk-Zelinska U.Z., Bundz N.B. Analytical assessment of the volume of international financial aid for Ukraine during the war period. *Economics. Finances. Law*. 2023. Issue 5. pp. 52-57. URL: <http://dx.doi.org/10.37634/efp.2023.5.11> (in Ukrainian).

15. Marshuk L.M., Burlaka M.O. Financial system of Ukraine in the conditions of war. *Economy and Society*. 2022. Issue 44. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-26> (in Ukrainian).

16. Moroz N.V., Kosyk V.M. Financial aid to Ukraine from international partners during the war. *Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management*. 2022. Issue 5. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-5-08-01> (in Ukrainian).

17. Latkovskyy P.P. Financial policy under martial law. *Analytical and Comparative Jurisprudence*. 2022. Issue 1. pp. 223-227. URL: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.42> (in Ukrainian).

Hanna PENIAKOVA

PhD in Economics, Associate Professor, Senior Lecturer, Odesa Trade and Economic Vocational College

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-3878-9759>

Mykola CHYKALIUK

master, applicant, Private Higher Educational Institution "Bukovyn University"

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-6015-1534>

e-mail: nikolas4ik@gmail.com

Andrii KALYNOVYCH

applicant, Private Higher Educational Institution "Bukovyn University"

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-4689-0688>

EFFECTIVENESS OF INTERNATIONAL FINANCIAL INSTRUMENTS IN SUPPORTING ECONOMIC INTEGRATION FOR UKRAINE

Introduction. Financing from international financial organizations has always been a key element of the Ukrainian economy. In the context of Russia's full-scale armed aggression against Ukraine, international support has become even more important, becoming critical to the country's stability and development. Every day Ukraine not only defends itself against the aggressor, but also faces numerous challenges that affect its economic development. The development of enterprises and business is of great importance for the country, as taxes from their activities are the main source of budget revenues, which, in turn, strengthens the state's defense.

The purpose of the paper is to study and analyze the specifics of Ukraine's financial system during the wartime period, in particular, to track the measures aimed at overcoming the negative consequences of the war to ensure its stable and reliable operation.

Results. The main results of the study are: a study of international financial instruments in support of Ukraine's economic integration, identification of the main goals of international financial assistance during the war, analysis of the types of international support, and identification of the largest countries providing military, humanitarian, and financial assistance. The paper provides a comparative analysis of the volume and structure of international assistance, as well as the ratio of the level of assistance to the gross domestic product (GDP) of partner countries that provide financial assistance to Ukraine. The author analyzes the key decisions and tools that helped the Ukrainian financial system withstand the challenges of the war. Among them are active attraction of international financial assistance, as well as effective management of budget expenditures and public debt. These measures became the basis for maintaining economic stability and meeting the country's needs during the war.

Conclusion. The findings emphasize the need to increase state budget financing in an unstable environment. Building an efficient financial system is an important condition for the stable operation of Ukraine's economy. Such a system must be reliable in order to gain the trust of both citizens and businesses, as this is the key to the country's sustainable economic development.

Keywords: international financing, integration processes, macroeconomic stability, institutional investors